

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/12/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3715211492
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3715211492.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. vo veci starostlivosti o maloletých G. A., nar. XX.XX.XXXX a O. A., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom u otca, zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny K. G., deti Z. A., bytom K. O. XXX, zastúpeného Z. P. S., advokátom, so sídlom K. O. XXX a I. G., bytom Y., L. XXXX/XX, o návrhu otca na zvýšenie vyživovacej povinnosti, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 25. januára 2016, č.k. 5P/46/2015-80, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á p r á v o** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica, sp. zn. 6P/33/2013 zo dňa 12.06.2013 v časti vyživovacej povinnosti matky tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť matky k maloletým deťom G. A., nar. XX.XX.XXXX a O. A., nar. XX.XX.XXXX, a to na mal. G. zo sumy 26,65 Eur na sumu 40 Eur mesačne a na mal. O. zo sumy 26,65 Eur na sumu 50 Eur mesačne, ktoré je matka povinná poukazovať k rukám otca vždy vopred, najneskôr k 1. dňu toho-ktorého mesiaca od 01.12.2015. Vo zvyšnej časti súd návrh zamietol. Nedoplatok na výživnom za obdobie od 01.12.2015 do 25.01.2016 vo výške 73,40 Eur uložil súd matke zaplatiť v splátkach po 15 Eur mesačne spolu s bežným výživným. V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že od poslednej úpravy výživného uplynuli viac ako 2 roky, maloletí sú starší, ich náklady na výživu vzrástli. Maloletý O. nastúpil na strednú školu, s čím má zvýšené výdavky na školské pomôcky a cestovné. Okrem toho je hráčom hokejového klubu L., s ktorým má uzatvorenú i hráčsku zmluvu, s čím má otec výdavky na cestovné, tréningy, hokejovú výstroj a pod. Maloletý G. je žiakom druhého stupňa základnej školy. Hráva futbal v K. G., zvýšené výdavky mal otec tiež s fixným zubným aparátom. Zmenili sa aj pomery na strane matky maloletých, ktorá sa zamestnala a jej príjem vzrástol. Žije v spoločnej domácnosti s manželom, ktorý je taktiež zamestnaný, a teda na nákladoch v súvislosti s domácnosťou sa podieľajú, na rozdiel od otca maloletých, obaja. Príjem otca maloletých je v podstate rovnaký. Z vykonaného dokazovania mal teda okresný súd za preukázané, že od poslednej úpravy výživného v roku 2013 nastala taká zmena pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného, a to na strane maloletých, ako aj na strane ich matky. Okrem toho výživné, ktoré doposiaľ matka maloletých platila, nedosahovalo ani výšku minimálneho výživného, ktoré je v súčasnosti 27,13 Eur, a ktoré sú povinní platiť i rodičia bez akéhokoľvek príjmu. Na druhej strane však okresný súd vzal do úvahy, že výživné, požadované otcom, matka maloletých, aj vzhľadom na dve ďalšie vyživovacie povinnosti, nie je schopná platiť bez ohrozenia vlastnej výživy. Preto súd zvýšil výživné na maloletého O. na sumu 50 Eur a na maloletého G. na sumu 40 Eur, čo dokáže aspoň čiastočne pokryť odôvodnené potreby maloletých a zodpovedá tiež majetkovým, zárobkovým a osobným pomerom matky,

ktorá takto určenú sumu dokáže podľa názoru okresného súdu platiť bez ohrozenia výživy ostatných detí a svojej vlastnej. Právne okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 62 ods. 1, ods. 2, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec maloletých detí a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že matka bude povinná platiť výživné od 01.12.2015 na mal. G. vo výške 75 Eur mesačne a na mal. O. vo výške 105 Eur mesačne. Uviedol, že súd pri zisťovaní skutkového stavu správne zistil jeho majetkové pomery, avšak u matky súd nezohľadnil jej majetkové pomery, hlavne to, že je spoluvlastníčkou rodinného domu v obci K.-O., a že on jej zaplatil dňa 10.11.2015 sumu 3.500 Eur a je povinný platiť pôžičky z banky, ktoré uzavreli ešte počas manželstva. Matka finančné prostriedky má a tieto má využiť nielen pre potreby a výživu svojich dcér, ale aj svojich synov. Súčasne si otec uplatnil trovy právneho zastúpenia, ktoré v odvolaní vyčíslil.

Matka vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, keďže sumu výživného 50 Eur na mal. O. a 40 Eur na mal. G. považuje za primeranú. Dohoda o vyporiadaní BSM bola z návrhu otca detí, ktorý pritom určite nebral ohľad na ňu a na dcéru D.. Jemu zostal takmer celý hnutelný aj nehnuteľný majetok, tak bola jeho vôľa, že bude splácať aj dlžoby. Jej majetkové pomery sa nezmenili, už v čase rozvodového konania vlastnila polovičku domu spolu so svojou mamou. V tomto dome má trvalý pobyt jej mama, aj dcéra G.. Jej finančná situácia sa opäť zhorší, dcéra D. potrebuje fyzioterapeutickú liečbu a ortopedické pomôcky, tiež jej bolo doporučené plávanie. Matka predložila súdu lekárske nálezy z 11.02.2016 (od ortopéda), z 15.02.2016 (od fyziatra) a lekárske poukazy na zdravotnícke pomôcky pre mal. D..

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine).

Rozhodnutie o výživnom nie je rozhodnutím nemenným. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa zmenia pomery. Citované ustanovenie § 78 Zákona o rodine vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane detí, a to v dôsledku pribúdajúceho veku, nárastom ich odôvodnených potrieb, tak aj na strane rodičov a to zvýšením alebo znížením príjmu, prípadne pribudnutím alebo odbudnutím ďalších vyživovacích povinností.

Okresný súd v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami správne postupoval, keď zameral svoje dokazovanie na preukázanie toho, či na strane oprávnených alebo povinných došlo k takej zmene pomerov, ktorá je dôvodom na zvýšenie výživného.

V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 12.06.2013, č.k. 6P/33/2013-29, právoplatným dňa 02.07.2013, bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené. Maloleté deti G., O. a G. boli zverené do osobnej starostlivosti otca a matka bola zviazaná prispievať na ich výživu sumou po 26,65 Eur mesačne. Maloletá D. bola zverená do osobnej starostlivosti matke a otec bol zviazaný prispievať na jej výživu sumou po 80 Eur mesačne. V tom čase matka maloletých bola na materskej dovolenke, otec maloletých bol živnostník. Maloletí O. a G. boli žiakmi základnej školy.

V konaní pred Okresným súdom Považská Bystrica, sp. zn. 11P/102/2014 bola otcovi znížená vyživovacia povinnosť na maloletú D. na sumu 30 % životného minima na nezaopatrené dieťa. V konaní, sp. zn. 3C/84/2015 bola otcovi určená vyživovacia povinnosť na t.č. už plnoletú dcéru G. na sumu 130 Eur mesačne.

V súčasnosti je otec maloletých detí stále živnostník, podľa daňového priznania zo dňa 20.03.2015 predstavovali jeho príjmy 13.382,49 Eur, výdavky 7.315,22 Eur a základ dane bol 6.067,27 Eur. Spolu s maloletými O. a G. žije v rodinnom dome, kde mesačné náklady predstavujú 126,56 Eur. Okrem toho platí telefón 32 Eur mesačne, deťom poistenie 51,10 Eur mesačne, stravné maloletému O. 26,40 Eur mesačne a maloletému G. 17,17 Eur mesačne. Okrem maloletých O. a G. má vyššie uvedené vyživovacie povinnosti k mal. dcére D., ktorá žije s matkou a k plnoletej dcére G.. Zistenie majetkových pomerov otca mal. detí okresným súdom nebolo v odvolacom konaní spochybnené.

Matka maloletých detí bola do 01.09.2015 vedená na úrade práce ako uchádzačka o zamestnanie, poberala dávky v hmotnej núdzi 90,10 Eur mesačne. Od uvedenej doby je zamestnaná v spoločnosti U., pričom jej priemerný mesačný príjem predstavuje 431,53 Eur. Žije v spoločnej domácnosti so svojím súčasným manželom, ktorý je zamestnaný. Výdavky na bývanie predstavujú cca 85 Eur za energie, okrem toho platí mesačne telefón 25 Eur, cestovné do práce 20 Eur, škôlku pre maloletú Emu 30 Eur. Okrem maloletých O. a G. má vyživovaciu povinnosť k mal. dcére D., ktorá s ňou žije v spoločnej domácnosti a k dcére G., ktorej prispieva sumou 70 Eur mesačne.

Maloletý O. je v súčasnosti študentom X. ročníka strednej školy, je registrovaným hráčom hokejového klubu S. za kategóriu dorast. Otec mu platí 45 Eur mesačne za tréningy, dáva mu vreckové 10 Eur týždenne a 5 Eur počas víkendov na hokejové zápasy.

Maloletý G. je žiakom druhého stupňa Základnej školy v K.. Hrá futbal v K. G., podľa udania otca náklady s uvedeným koníčkom predstavujú cca 60 Eur mesačne. Okrem toho otec má náklady v súvislosti s fixným zubným aparátom, ktoré podľa rozpisu lekárske činia cca 400 Eur.

Okresný súd teda správne konštatoval, že od poslednej úpravy výživného v roku 2013 nastala zmena pomerov jednak na strane maloletých O. a G., ako aj na strane ich matky, a teda je daný dôvod na zvýšenie výživného. Avšak pokiaľ ide o výšku výživného, okresný súd správne vzal do úvahy, že výživné požadované otcom by matka maloletých detí, aj vzhľadom na dve ďalšie vyživovacie povinnosti, nebola schopná platiť bez ohrozenia vlastnej výživy alebo výživy ostatných detí. Jej priemerný čistý mesačný príjem predstavuje 431,53 Eur, výdavky na domácnosť vrátane telefónu (pri započítaní jednej polovice, keďže žije v spoločnej domácnosti s manželom) cca 50 Eur, cestovné do práce 20 Eur, náklady na škôlku pre mal. D. 30 Eur, náklady na dcéru G. 70 Eur, pričom treba vziať do úvahy aj osobnú starostlivosť matky o dcéru D., ktorá vo veku I. rokov potrebuje nielen bežnú starostlivosť, ale aj návštevy lekárov, fyzioterapiu a zdravotnícke pomôcky, s čím sú nesporne spojené zvýšené výdavky (ktoré matka vyčíslila sumou 30 Eur mesačne).

Je nesporné, že u mal. detí došlo k nárastu ich potrieb v každej oblasti. Nemožno však požadovať od rodiča, ktorý má určenú vyživovaciu povinnosť, aby sa v plnej miere (v jednej polovici) podieľal na financovaní takých aktivít detí, ktoré sú osobitne finančne náročné (napríklad športové aktivity spojené s každodenným, resp. častým dochádzaním na tréningy a s vysokými výdavkami), pokiaľ to neumožňujú jeho majetkové pomery, a pokiaľ by to bolo na úkor ostatných detí. Obaja rodičia si musia byť vedomí limitov, ktoré sú dané výškou ich spoločných príjmov a potrebami detí, pričom musia rozlišovať nevyhnutné výdavky (na bývanie, stravu, školu, lekársku starostlivosť a pod.) a ostatné výdavky, ktoré je možné uspokojovať až v druhom slede (napríklad voľnočasové aktivity) a tieto limity musia sprostredkovať aj deťom, primerane ich veku.

Pokiaľ otec v odvolaní uvádzal, že zaplatil matke detí 3.500 Eur a spláca aj pôžičky uzavreté ešte počas manželstva, tieto výdavky otca, resp. príjmy matky súviseli s vyporiadaním bezpodielového spoluvlastníctva manželov (BSM), ktoré zaniklo rozvodom, teda ešte v čase, keď sa prvýkrát rozhodovalo o vyživovacích povinnostiach rodičov voči deťom. Aj keď k reálnemu vyporiadaniu BSM došlo neskôr, toto vyporiadanie nemá vplyv na majetkové pomery bývalých manželov, ide len o zmenu formy vlastníctva zo spoluvlastníctva na výlučné vlastníctvo. Pokiaľ by aj otec detí (ako to naznačuje v odvolaní) v danom prípade prevzal z BSM povinnosti, resp. pasíva, ktoré neboli kompenzované inými aktívami, išlo o dohodu medzi bývalými manželmi, teda o prejav jeho slobodnej vôle, ktorý teraz nemôže mať vplyv na vyživovacie povinnosti voči deťom.

Podobne spoluvlastníctvo matky k rodinnému domu v Obci K.-O. bolo známe už v čase predchádzajúceho rozhodovania o vyživovacích povinnostiach voči deťom, nejde teda o okolnosť,

na ktorú by mal súd prihliadať ako na zmenu pomerov na strane matky pri rozhodovaní o zvýšení vyživovacej povinnosti.

Vzhľadom na uvedené dospel krajský súd k záveru, že okresný súd, vychádzajúc z schopností, možností a majetkových pomerov matky, správne vyhodnotil, že matka je schopná na výživu mal. G. prispievať sumou 40 Eur a na výživu mal. O. sumou 50 Eur mesačne. Určené výživné pre maloleté deti zodpovedá ich odôvodneným potrebám, ako aj možnostiam a schopnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov. Preto krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Otec maloletých detí si v odvolaní uplatnil trovy právneho zastúpenia. Krajský súd preto v súlade s ustanoveniami § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 prvá veta O.s.p. rozhodol aj o trovách odvolacieho konania, a to podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak, že náhradu trov nepriznal žiadnemu z účastníkov konania, keďže išlo o konanie, ktoré sa mohlo začať aj bez návrhu a odvolateľ, ktorý žiadal o náhradu trov, nebol v odvolacom konaní úspešný.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.